

SALİM NİZAM İLE ÖMRÜM UZAKLARDA AZALMASIN ROMANI ÜZERİNE BİR SÖYLEŞİ

Yavuz Yılmaz

- Salim Nizam'ın *Ömrüm Uzaklarda Azalması*n adlı romanında, kişinin dünyaya geldiği ve büyüdüğü topraklardan hem fiziki hem de ruhsal olarak uzaklaşması konu alınırken aynı zamanda karakterin kendi içinde savaşını verdiği aidiyet bunalımı, bellek ve mekân arasındaki ilişkinin kişi üzerindeki etkisi, uzaklarda azalan bir ömür tasviriyle anlatılır. Geçmiş zamanın karakter üzerindeki baskısı, göçün sebep olduğu coğrafi ve ruhsal ayrışmalar, eski püskü evlerle, sessiz sedsiz mekânlarla ve bu mekânların tedirginlik veren görünümüleriyle roman, okurun üzerinde gotik bir etki bırakıyor.

Salim Nizam ile *Ömrüm Uzaklarda Azalması*n romanı üzerine konuştuk.

Ömrüm Uzaklarda Azalmasın adlı romanınızda “uzak” sözcüğü, sadece mesafe anlamında değil, aynı zamanda duygusal ve varlığa ilişkin bir kopuşu da tarif ediyor. Bu çok yüzeyle uzaklık tasarısı sizin edebî dünyanızda nasıl şekillendi?

Modern romanda çok yüzeyle uzaklık, bireyin yalnızca mekânsal değil, duygusal, düşünsel ve varoluşsal düzeyde çevresiyle kurduğu bağın zayıflaması ve çok katmanlı bir yabancılaşmadır aslında. Gerek zorunlu gerek gönüllü göç, bireyi yaşadığı topraklardan koparıp bir bilinmeze sürüklerken, kişinin farklı coğrafyaların doğasına uyum sağlamasında ve yaşamını idame ettirmesinde önemli rol oynamaktadır. İnsan doğası göçe pek müsait değildir aslında, çünkü insanoğlu hep doğduğu yerde kalmak, kök salmak ve ölmek ister. Bir şehrin hafızası evler, sokaklar ve mezarlıklardır. Doğduğu yerden uzak topraklarda yatan birçok insanın mezarı göçün hazin yönünü ortaya koyar. Göç olur insanlar gider ancak mezar taşlarında mutlaka geçmişinden bir iz kalır. Ben, hikâye ve romanlarımda göç konusuna oldukça yer verdim. *Sisli Göl*, *Ömrüm Uzaklarda Azalması*n ve *Son Kazak*

romanlarım birer göç romanıdır. Bir yazarın muhayyilesinde uzaklık her zaman önemli bir yer kaplar ve göçü en iyi anlatan cümle de sanırım ömrü uzaklarda azalan insanların dileği, “Ömrüm uzaklarda azalmasın!” olurdu.

Roman boyunca ait olma durumu, bellek ve geçmişle yüzleşme temaları öne çıkıyor. Sizin için hafıza bireysel bir iç dünya meselesi mi yoksa toplumsal bir bellek sorumluluğu mu?

Benim için hafıza yalnızca bireysel bir iç dünya meselesi değildir. Bana göre, bireyin hafızası toplumsal belleğin küçük bir hücrelidir. Toplumsal bellek ise bireylerin hatırlama biçimleriyle canlılığını korur. Suyun, toprağın, şehirlerin, mezarlıkların bir hafızası vardır. İnsan hayata nerede gözlerini açmışsa kendini hep o toprağa ait hisseder. Çünkü o topraklarda kök salmıştır ve doğduğu yerden uzakta her ne kadar kök salmış gibi görünse de rüyalarında hep doğup büyüdüğü yerler ve mekânlar söz sahibi olur. Romanlarımda toplumsal konular kahramanlarımda iç dünyalarında hep güçlü bir şekilde yer almıştır. Ağaç yaprağıyla gürler, derler; toplumun sorunları bizim sorunumu olur ve roman kahramanlarımız bu sorunları iç monologlar yoluyla bir çözüm için okura taşır.

Ömrüm Uzaklarda Azalmasın'da mekânın güçlü bir yeri ve hafızası var. Eserde mekânlar âdeta karakterleşiyor. Bu mekânları hikâyenin kurucu unsuru olarak mı tasarlıyorsunuz?

Romanlarımda mekân sadece bir fon değil, kahramanlarımda bilinç uzantısıdır, onların ruh hâlini, kimliğini ve kaderini belirleyen aktif bir unsurdur aslında. Kullandığım mekânlar karakterlerimin ruh hâllerine uyum sağlar. Örneğin Sansar Sakis'in şarap mahzenleri Zülüce'nin tutsaklığına ve hırsına ve çökmüş ruh hâline tanıklık eder. Bir romana başlamadan önce mutlaka yer ve mekân keşfinde bulunurum. *Ömrüm Uzaklarda Azalmasın* romanı; Gönen, Bandırma, Edincik, eski bir Rum köyü olan Elbizlik (Hafız Hüseyinbey köyü) ve Kavala'da geçer. Romanda Kurtuluş Savaşı'nın işgal sahneleri göz önüne serildiği gibi Lozan Barış Antlaşması sonrası mübadele yaşayan Türklerin ve Rumların göçüne de tanık oluruz. Romanda Sarıköy, Dereköy, Gönen Hapishanesi, şarap fabrikası, ismini Rumca kelimeden alan Elbizlik (başlık-suağzı) ve yapımı 1923'te tamamlanan, henüz ibadete açılmadan göç sonrası kaderine terk edilen kilise de romanın önemli mekânları arasında yer alır. *Ben Gönen'de Doğdum: Ömer Seyfettin* romanını yazmadan önce yazarın yaşadığı şehirler olan Gönen, İnebolu, Ayancık, İstanbul, Edirne, İzmir ve Selanik gibi şehirlerde mekân etüdünde bulunmuştum. Ancak bu şehirlerde şunu gördüm: Zamana yenik düşen mekânlar da tıpkı insanlar gibi zamanla yaş alıp ölüyor. İşte burada, yazarın tahayyül gücü devreye giriyor ve bir anlatı ya da fotoğraf yoluyla tahayyülümüzde mekânları yeniden inşa ediyoruz. Aslında romanlarımda mekânı sadece dekor olarak kullanmıyorum, eserlerimde mekân kahramanlarımla bütünleşen onların ruhunun, iç dünyasının birer uzantısı gibidir.

Televizyon programlarınızda edebiyatı bir “düşünme ve anlamlandırma biçimi” olarak tanımlıyorsunuz. Ömrüm Uzaklarda Azalmanın’ı yazarken hangi konular zihninizi en çok meşgul etti?

Ömrüm Uzaklarda Azalmanın romanıma sahne olan Elbizlik köyü eski bir Rum köyüydü ve orada uzun yıllar öğretmenlik yaptım. Bu sırada köyü yakından gözlemlene imkânım oldu. Köyün kilisesi Sarıköy Ovası’nı tepeden selamlayan sarp kayalıkların üzerindeydi ve bu mekân bana “Köy Saatçisi” adlı hikâyemi yazdırdı. “Köy Saatçisi” hikâyem, 2006 Ömer Seyfettin Hikâye Yarışması’yla edebî çevrelerde tanınmamı sağladı. Aslında, Ömrüm Uzaklarda Azalmanın romanı her ne kadar bir göç romanı gibi görünse de tarihî ve fantastik kurgusuyla postmodern edebiyata selam çakıyor ve gerçeküstü edebiyatın kapısını aralıyor. Romanda Zülüce’nin yılanlarıyla yol alıyor, kirpi otu gibi halk hekimliğiyle tanışıyor, fantastik öğelerin yanında, gerçeküstü edebiyatın

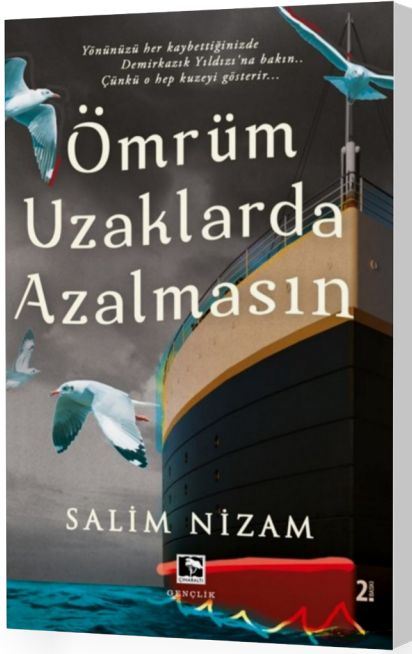
masalsı öğelerine de rastlıyoruz. Hatta efsanevi ve mitolojik unsurlar yer yer gerilim ve korkuyla birleşerek gotik bir tarz ortaya çıkarıyor.

Göç ve yerinden edilme izleği romanda hem fiziksel hem ruhsal düzlemde işleniyor. Bu izleği estetik bir kurgu tercihi olarak mı kabullendiniz yoksa kişisel/toplumsal bir sorumluluk mu sizi buna yöneltti?

Göç; tarihsel ve politik bir gerçekliktir. Bu nedenle göçü yalnızca estetik bir motif olarak kullanmak bir yazar için oldukça zordur. Göç anlatısı; tanıklık içerir, bir bellek taşır ve toplumsal bir travmadır. Bu açıdan roman toplumsal bir hafıza mekânına dönüşür. Roman bir sel bölümüyle başlar ve sel önüne gelen her şeyi, evleri, ağaçları, taşları, hayvanları hatta mezardaki ölüleri yerinden edip bir bilinmeze sürükler. Tıpkı göçün önüne kattığı insanları başka yerlere, başka ülkelere ve şehirlere sürüklemesi gibi. Öyle ki yerinden sökülen bir fidanın başka topraklarda tutunması kolay değildir. Her ağaç gibi her insan da kendi iklimini ve toprağını ister. Sel gider izi kalır, derler. Göç gidenler için de zordur, kalanlar için de. *Son Kazak* romanımda Manyas Don Kazaklarının göçünü işledim ve bu insanlar üç yüz yıl kadar yaşadıkları Manyas Gölü kıyısından göç etmek zorunda kaldılar. Kazakların göçünde Amerika- Rusya arasında yaşanan soğuk savaşı, rekabeti ve dinin insanlar üzerindeki etkilerini de görüyoruz. Dinlerine sınımsız bağlı olan Don Kazaklarının büyük çoğunu Papaz İlya, yıllar sonra atalarının yaşadığı topraklar olan Don Nehri kıyılarına sürüklüyor. Bölgede yaşamış bir yazar olarak annemden, babamdan ve yaşlılardan dinlediğim ve genlerime işleyen bu hikâyelerden uzak kalamazdım.

Üslubunuzda yer yer şiirsel bir yoğunluk, yer yer sade ve gerçekçi bir anlatım görünüyor. Hatta diğer romanlarınızda da bunu görmek mümkün. Bu dil geçişlerini nasıl kuruyorsunuz?

Bu bir üslup meselesi... Sanırım bunu *Şehname*'den İlahi *Komedy*'ya, *İlyada*'dan *Kalevela*'ya destan okumalarıma bağlıyorum. Destanlar milletlerin DNA'sıdır, okura çok şey katıyor aslında ve şiirselliğimi destanlardan alıyorum diyebilirim. Ben çok yönlü okuyan bir insanım, *Binbir Gece Masalları*'ndan, *Decameron*'a; Umberto Eco'dan Marquez'e, Yaşar Kemal'den Cengiz Aytmatov'a kadar geniş bir okuma yelpazem var. Özellikle yazarları külliyat olarak okumayı seviyorum ve üslubumun oluşmasında Ömer Seyfettin'in, Yaşar Kemal'in ve Cengiz Aytmatov'un büyük etkisi vardır. Hatta 2006 yılında "Köy Saatçisi" adlı ödülümünden sonra ulusal basında "Yeni Ömer Seyfettin" olarak anılmaya başladım. Elbette bu ünvan bana gurur veriyor, Ömer Seyfettin dilimizin Kristof Kolomb'udur, dilimize katkıları saymakla bitmez, üstelik isminin böyle büyük bir yazarla anılması beni onore ediyor. Ancak Ömer Seyfettin'in yeri doldurulamaz diye düşünüyorum; bu yüzden kendimi, onun izinden yürüyen ve dilimize katkı sağlayan postmodern bir romancı olarak görüyorum. Bir yazarın kalemi zaman içerisinde değişebiliyor, romanlarımda çoğunlukla aynı dili ve üslubu yakalamam her zaman mümkün olmuyor. Öyle okurlarım var ki bazı romanlarımla fanatiği oldular, onlara *Son Kazak* romanımın üstüne

ne yazsam beğendiremiyorum. Ancak *Ben Gönen'de Doğdum* romanımdaki üslubum da çok farklı, okurlarımdan büyük beğeni alıyorum. Üstat Doğan Hızlan köşe yazısında romanımı “son zamanların en iyi biyografik romanı” olarak nitelendirdi ve *Ben Gönen'de Doğdum* romanım bana 2022 yılında, ESKADER Roman Ödülü’nü getirdi.

Romanlarınız arasında dikkat çekici bir ilişki var. Örneğin Ömrüm Uzaklarda Azalması ifadesinin Bandırma Palas'ta da geçmesi, diğer roman adlarının küçük ifadeler biçiminde de olsa romanlarınızda karşılıklı yer bulması, eserleriniz arasında bilinçli bir metinler arası ilişki kurduğunuzu düşündürüyor. Romanlarınız arasında kurduğunuz bu ilişki ağını nasıl açıklarsınız? Bütüncül bir anlatı evreni inşa etmeyi düşündünüz mü?

Bu çok doğru, romanlarım arasında, hatta hikâyelerim arasında bile bir ilişki var.

Sevgili Doğan Hızlan, katıldığım bir televizyon programında bana: “*Bir yazar yereli ulusala ve evrensele taşınmalı.*” demişti. Benim de yaptığım tam olarak budur aslında. İlk romanlarımda yaşadığım bölgenin coğrafyasını, mitlerini ve halk hikâyelerini evrensele taşıdım. Ama son yazdığım romanlarda bunların yanında daha evrensel konuları işlemeye başladım. *Kırmızı Minibüs* romanımda, atalarım Silistre göçmeni olduğu için “Muhacirce” kelimeleri anne ve babamın ağzından okura sundum. Aslında anne ve babam Türkçeyi güzel konuşurlardı ancak ben sırf bu kelimeler unutulmasın, gelecek nesillere aktarılсын diye bunu yaptım. Çocukluğumda yaşlıları dinlediğim için kendimi çok şanslı buluyorum, bazen köy kahvesinde otururken bile bir hikâye konusu yakalayabiliyorum. Aslında eserlerimdeki bütünlüğü görmek için romanlarımı külliyyat olarak okumak daha doğru olur diye düşünüyorum.

Gelenekle kurduğunuz ilişki, söyleşilerinizde vurguladığınız bir konu olarak romanlarınızda da karşımıza çıkıyor. Bu roman özelinde Türk roman geleneğiyle ilgili neler söylemek istersiniz?

Türk roman geleneği öncelikle mitlere dayanır, Türk destanları ve halk hikâyeleri edebiyatımızın ilham kaynaklarıdır. Tanzimat'la birlikte Batılı anlamda hikâye ve romanlar yazılmaya başladı. Tabii, Ömer Seyfettin gibi ben de Tanzimat romancılarını biraz acemi ve Batı'nın taklidi bulurum. Aslında Türk roman geleneği, çizgisel bir ilerlemeden çok, bir katmanlaşma sürecidir,

diyebilirim. Önce toplum, sonra birey sorgulanır, ardından bilinç parçalanır ve romancı varlığını sorgulamaya başlar. Yaşar Kemal toplumun epik yapısını anlatırken, Oğuz Atay bireyin iç kırılmasını anlatır. Latife Tekin Türk okurunu gerçeküstü romanla tanıştırdırken Ahmet Hamdi Tanpınar saatçi dükkânında zamanla oynar.

Diğer romanlarda olduğu gibi Ömrüm Uzaklarda Azalması'nda da karakterleriniz çoğunlukla içsel bir yolculuk içinde. Yazma sürecinde karakterlerle aranızda nasıl bir mesafe var? Onların ruh hâllerine ne kadar müdahil oluyorsunuz?

Romanlarımın büyük çoğunluğunu yaz dönemi Sarı Ev'de yazıyorum. Aslında doğduğum ve köklerimi saldıgım yer olan bu ev, köklerimi saldıgım yer olup okuma toplantılarından sinema çekimlerine kadar sanatın birçok alanında bize ev sahipliği yapıyor. Romanlarımda kişilerin gerçek yolculukları kadar ruha yönelik iç yolculukları seviyorum. *Ben Gönen'de Doğdum: Ömer Seyfettin* romanını yazarken dört yıl boyunca yazarın kimliğine büründüm; onun çocukluğundan ergenliğine, askerliğinden edebiyatçı yönüne kadar birçok olayına şahit oldum. Romanın yazımı süreci boyunca Ömer Seyfettin gibi bir çocukluk yaşadım, Fatma Hanım'dan *Binbir Gece Masalları* dinledim, İnebolu'da denk kayıklarına bindim ve Eyüp Baytar Rüştüyesindeyken Direklerarası'na Batılı tiyatroları izlemeye gittim. Ömer Seyfettin'in Selçuk'ta karakol komutanıyken Koton'la tanışmasında sevindim, 1911 Nisan'ında Selanik'te *Genç Kalemler* dergisini çıkarırken ve Calibe'yle tanışırken heyecanlandım. Ancak Ömer Seyfettin'le birlikte Patras'ta, Atina'da ve Nafliyon'da hapis yatarken ve Calibe'yle tartışırken üzüldüm. Beni en çok üzen bölümse, yazarın Haydarpaşa Hastanesi'ndeiyken, hastalığı henüz teşhis edilmeden ve konsültasyonları yapılmadan doktorların bol bol C vitamini tavsiye edip o yıllarda henüz bilinmeyen şeker hastalığı yüzünden, henüz otuz altı yaşındayken hayattan kopuşu oldu. Ömer Seyfettin'le ilgili asparagas haberler de beni oldukça üzüyor. Ölümünden sonra cesedi kadavra olarak kullanıldı ve kafası kesildi diye söyleyenler var. Gittiğim her söyleşide bu yanlış düzeltmek için büyük uğraş veriyorum. Düşünün, 6 Mart'ta ölen ve 7 Mart'ta toprağa verilen bir insan nasıl kadavra olabilir? Bunun tıp literatüründe yeri yok. Ömer Seyfettin asla sahipsiz biri değildi. Üstelik her gün hastaneye gidip gelen Ali Canip'le birçok subay ve öğretmen arkadaşı yanı başındayken nasıl kafası kesilebilir ki? Ama bu yanlışların bilinçli yapıldığını düşünüyorum ve yanlış bilgiyi doğrultmak oldukça zaman alıyor.

Romanda sessizlikler, suskunluklar ve söylenmeyenler önemli bir yer tutuyor. Şüphesiz bu romanın temelindeki göç acılarının ve toplumsal değişimlerin bir neticesi. Romanda bırakılan boşluklar anlatı için bilinçli bir estetik strateji diyebilir miyiz?

Romanlarımda her şeyi açık açık vermek yerine bazen bunu okurun algısına bırakıyorum. Yazarın yapmak istediği aslında okurlarından bir yapbozun parçalarını birleştirmek istemesi. İlk romanlarımda kurgusal eksikliklerim, hatta

Ahmet Midhat gibi didaktik ögelere yer vermelerim oldu ama artık bunu yapmıyorum. Örneğin, *Senin İçin Enginar Sakladım* romanımda “incir uyutması tatlısı” tarifi verdiğim oldu. Bazen de *Ömrüm Uzaklarda Azalması*n romanımda kahramanlarıma fazla kıydım gibime geliyor. Romanın sonunda bir baktım ki elimde çok az kahramanım kalmış. Hani filmlerde usta oyuncular iyi bir oyunculukla her şeyi jest ve mimikleriyle anlatır ya, ben de bazen kahramanlarımı susturup çevresini ve ruhunu dinlemesini sağlıyorum.

Ömrüm Uzaklarda Azalması'nı kendi edebî anlayış ve maceranız içinde nasıl yerleştirirsiniz? Bu roman, yazarlık çizginizde bir kırılma mı yoksa sürekliliği mi temsil ediyor? Sizin için diğer romanlarınızdan ayıran en temel fark nedir?

Sisli Göl daha İzmir'deyken üniversite yıllarımda yazdığım bir romanımdı. Bu yüzden hayatımda ayrı bir yeri var ve bu romanımda dilim oldukça yalındır. 2000'li yıllarda hikâyelerimle birçok yarışmaya katıldım ve ödül aldım. Bu ödüller beni yazarlık yolunda oldukça kamçıladi. İşte bu ödülleri aldığım yıllarda -ki bu 2005-2014 yıllarını kapsıyor-hikâyeden romana geçiş romanım *Ömrüm Uzaklarda Azalması'nı* yazdım. 2014 yılından sonraysa hikâye yarışmalarına katılmadım ve yoluma kitaplarla devam ettim. *Ömrüm Uzaklarda Azalması*n için çıraklıktan ustalığa terfi edişimin romanıdır, diyebilirim aslında. *Senin İçin Enginar Sakladım* romanım gerek teması gerek kurgusuyla okurlarım tarafından oldukça sevildi ve beni geniş bir okur kitlesine ulaştırdı. Ama asıl başarım, *Son Kazak* ve *Ben Gönen'de Doğdum* romanlarımdan sonra oldu. Bu yüzden *Ömrüm Uzaklarda Azalması*n romanım için bir kırılma romanı ya da bir sıçrama romanı diyebiliriz.

Peki, bol ödüllü bir yazar olarak, Ömrüm Uzaklarda Azalması'nın okurda nasıl bir iz bırakmasını arzu edersiniz?

*Ömrüm Uzaklarda Azalması*n romanım geniş spektrumlu bir antibiyotik gibidir aslında çünkü bu romanda herkes kendi tarzını buldu. Bu roman, bir mübadele romanı olduğu kadar, Kurtuluş Savaşı'nı anlatan tarihî bir romandır; fantastik ve gerçeküstü öğeleriyle aynı zamanda gotik bir çizgidedir. Bu yüzden, her okurum bu romandan ayrı bir tat ve keyif aldı. Bu romanımın da fanatikleri çok. Özellikle fantastik öğelerle liselilerin en çok okuduğu bir romanımdır. Aslında bu romanda, göçün insanlar üzerindeki etkilerini okurlarıma vermek istedim. Romanın sonunda göçü yaşamış olan Manoli, annesine bir mektup yazar ve roman boyunca vermek istediğim mesajı tek bir cümleyle özetler: *Ömrüm Uzaklarda Azalması*n Anne.

Salim Nizam, Türk edebiyatının çağdaş romancıları arasında gösteriliyor. Peki, siz kendinizi edebiyatımızın neresinde görüyorsunuz?

Ben kendimi son dönemde gerçeküstü eserler yazan bir romancı olarak nitelendiriyorum. *Ömrüm Uzaklarda Azalması*n ve *Son Kazak*'ta gerçeküstü kurgulara yer verdim, bunu *Ben Gönen'de Doğdum* ve *Kırmızı Minibüs* romanlarım izledi. Ama gerçeküstü romanda doruk romanım *Bandırma Palas* oldu ve bunu

yakında yayımlanacak romanım *İzmir Cihan Palas* izleyecek.

Ömrüm Uzaklarda Azalmasın'ı merkeze alarak konuşuyoruz ancak şunu da çok merak ediyorum: İzmir Cihan Palas romanı Bandırma Palas romanının devamı olacak bir nehir roman gibi görünüyor. Bu romanda okura ne mesaj verdiniz ve biraz da üçlemenin sonuncusu hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

Bandırma Palas romanıma başlarken nereye evrileceğini ben de bilmiyordum. Roman, vapurdan inen bir yolcunun kendini ve zamanı sorgulamasıyla başladı. Ta ki sisli ve yağmurlu bir gecede Bandırma Palas Otelinin tabelasını görene kadar. İşte, romanın asıl kurgusuna Mahir Bey otelin eşliğinden adım attığımda başladım. Roman gerçeküstü kurgusuyla biraz okurlarımın kafasını karıştırdı ve bu durum hoşuma gitti, çünkü bazen bir yazar gizemli ve anlaşılmaz olmak da istiyor. Üçlemenin ikinci kitabı *Bandırma Palas*'ın devamı niteliğindeki *İzmir Cihan Palas* oldu. Romanda Mahir Bey, Manyas Gölü efsanelerine tanık olacak, Daskyleion antik kentinin lir çalan tirşe gözlü göl kızlarıyla tanışacak ve Marmara Ekspresi'yle kendini Basmane Garı'nda bulacak. Ama asıl olay yine Mahir Bey'in İzmir Cihan Palas'ın eşliğinden adım atmasıyla başlıyor. Çünkü bu otelde Mahir Bey kendini 1963 yılı İzmir'inde ve olaylarında bulacak. Üçlemenin son kitabı ise *Ahlat Han*. Bu romanım henüz kurgu aşamasında ama şunu söyleyebilirim: Bu romanda Doğu efsanelerine tanık olacağız.

Son olarak "Gönen'in Yeni Ömer Seyfettin"i Salim Nizam'a şunu sormak istiyorum. Bundan sonraki projeleriniz nelerdir?

Bandırma Palas üçlemesini yazarken bir kenarda beklettiğim İstanbul üzerine yapılan IV. Haçlı Seferi ve Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarını anlatan, tarihî ve gerçeküstü öğeler taşıyan romanımı tamamlamak. Bu bir ilham meselesi ve bazen bir romanı rafa kaldırıp başka bir romana başladığım da oluyor. Ara sıra beni çok şaşırtan olaylar da oluyor bazen: Rusya'dan, İtalya'dan, ta Meksika'dan romanlarımı edinip bireysel olarak çeviri yapıp okuyan hayranlarımı gördükçe göneniyorum. Artık romanlarımın başka dillere çevrilme zamanı geldi diye düşünüyorum ve bunun neticesinde de dünya yazarı da olmak istiyorum aslında.